Ч. 53. Чернівцї, четвер дня 7. (19.) марта 1896. Рочник XII.

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ виносить
на цїлий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . . 1 „ — „
для заграницї 20 рублїв або 40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

БУКОВИНА

ВИХОДИТЬ

щодня кромі недїль і руских сьвят о год. 5. по пол.

Редакция і Адмінїстрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2.)

Оголошеня приймає ся за оплатою 6 кр. від стрічки; а в „Надісланім“ по 10 кр. від стрічки.

Полїтика реальна.

I.

(*Чи кпини на місци? — Успіх „Буковини“. — Спільні точки у народовцїв. — Високополїтичний коник. — Критики. — Найлїпший орґанїзатор*).

(Статї надіслані).

Пильні читачі „*Буковини*“ бачать власними очима, як до „*Буковини*“ звертають ся з повною вірою не лиш „свої“ люди, люди, що визнають в цїлости засади, висказувані „Буковиною“, але і такі народовцї, що ще є противниками єї засад як от пр. автор цїлого ряду статий „Наша бездїльність народна“ і др. „Буковина“ має своїх прихильників і на Українї, котрі достарчають їй зовсїм ориґінальних вістий про житє Українцїв. Так отже чим раз більше збирає ся фактів, котрі ясно сьвідчать, що „Буковина“ помимо ідіотичних кпин деяких людий, стає в повнім того слова значіню орґаном всеї Руси-України.

Чому-ж се так? Бо суспільність наша переконує ся чим раз більше, що проґрама висказана „Буковиною“ в 11-ім ч. прошлого року не була і не є пустою фразою, та що „Буковина“ дїйсно працює над тим, аби сю проґраму перевести в житє. „Нам треба позитивної дїйсної працї, сказано в проґрамовій статї „Буковини“, нам треба своєю власною працею, своїми власними силами підготовляти умови до всяких культурних і материяльних здобутків, нам самим треба розвинути як найбільшу дїяльність на кождім полї, всюди орґанїзувати свої, хоть поки-що слабі сили, а успіх мусить бути неминуче. За нас чей же нїхто не буде нашу роботу робити, а як зробить, то зробить по своєму. Лиш те, що власними силами здобудемо, є дїйсним здобутком, і такі здобутки мають ще і то добре в собі, що завсїгди заострюють енерґію до дальшої працї“. Длятого то „Буковина“ нїколи не ставила ся на якесь виключно партийне становище, а завсїгди і всюди одного лиш домагала ся, до одного накликала — до працї і то не лиш своїх, але і тих народовцїв, що прозвали себе опозиціонїстами. „Буковина“ виступала лиш против всякого пустомельства, пустої галасливости, против гороїженя без сил, против неробства. І нинї „Буковина“ може вже сьміло повеличати ся успіхом: нинї єї жаданя до рускої суспільности чим раз голоснїйше повтаряють ся на ріжних зборах і в часописях, а з того прийде до працї, і буде хосен для народної справи.

От і в статях народовця опозиціонїста „Наша бездїльність народна“, хоть і написані вони ще з вузкого партийного становища, хоч і видно в них власне задля того вузкого партийного становища декуди путаницю поглядів, розводить ся те саме, чого домагаєсь від рускої суспільности „Буковина“, містить ся богато здорових гадок. І добре зробила „Буковина“, що їх помістила; вони ще крім порушених здорових гадок повинні причинити ся до того, щоб промостилась поміж народовцями вирозумілість; щоб народовцї помимо свого більшого або меньшого опозицийного запалу, перед усїм знали, що все таки і поза їх вузшою громадою опозицийною є народовцї, що не меньше щиро думають і працюють для добра свого народу; що народовцї взагалї, чи вони сякі чи такі, становлять одну цїлість, що всї народовцї все таки народовцї, і що проте повинні відносити ся до себе без пристрасти і шукати спільних точок, а не виставляти без потреби на верх лиш те, що їх ще більше може від себе відріжнити. Позитивна дїйсна праця повинна нас народовцїв всїх лучити, до такої працї повинні ми притягати всїх людий, що раді працювати, а не відтручувати їх пр. задля їх трохи відмінних полїтичних поглядів. В товаристві „Просьвіта“ є пр. страх богато роботи, не на одно ми вже вказували, що треба-б зробити, до роботи-ж треба людий; коли-ж при виборах до видїлу зважає ся не на охоту до працї а на приналежність до опозицийної громади, то очивидно вийде з того таке, що працї не буде видко.

У нас взагалї від якогось часу загальні і спільні цїли народовцїв немов забувають ся, силоміцю затирають ся; натомість витягають ся на верха такі річи, що роздвоюють людий щирих, людий тїлом і душею відданих народній справі. А все те задля тої нещасної високої полїтики! Всї осїдлали коника високої полїтики і таки так на нїм герцюють, що зовсїм не доба-

З лїтературних базарів.

I.

Кілька слів про лїтературні напрями у Франциї.*)

Ви чули певно про той лїтературний напрям, що зве ся декадентизмом, по нашому-б то сказати, упадком. Та що я кажу — напрям? Під напрямом розуміємо, а бодай доси всї розуміли, якусь ясно, виразно витичену дорогу, ясні виразні змаганя духа. А хиба-ж можна се сказати про чисто лїтературне безпуття, котрим являєть ся нинїшний декадентизм?

Париж, та, як виразив ся Віктор Гюґо, мозківниця культурного сьвіта, був і є не лиш батьком кравецкої, але й лїтературної моди. І як в кравецтві так і в лїтературі та мода вічно зміняєть ся. По змислових повістях і поезиях з кінця XVIII. віку і по успіхах Кодетльоза де Ляклльо, Любета і Рестіфа де ля Бретон, Французи одушевляли ся ідїлїчностию Бернардіна де Сен-Пьер і релїґійностию Шатобріяна. Проїло ся в кінци й те. Французкі писателї звернули ся на шлях реалїстичного мальованя житя, того звичайного, сірого, буденного житя і самі не стямили ся, коли попали в пересаду реалїстичної докладности, в натуралїзм. Фотоґрафії аристократичних, міщаньских і селяньских типів, малюнки сальонів, склепів, торговиць варстатів, кнайп і найгірших будуарів посипались в сотнях тисячів, в мілїонах книг по Франциї і по цїлій Европі. Але й те згодом вичерпало ся. Писателї самі спостерегли, що починають повтаряти ся. Не маючи способу зійти низше, затужили за вершинами й потонули в Сьвятім Письмі і теольоґічних трактатах. Однак се не є вже давна релїґійність Шатобріяна. Шатобріян розумів і одушевляв ся головно внїшною поезиєю католицизму. Нинїшні писателї понимають католицизм більше практично, як ідеально. Вони спостерегли з зачудованем, що се богата ще копальня, з котрої можна черпати теми до ріжних повістий і повель. Чому-ж не черпати? Анатоль Франс робить героєм новелї одного з трьох царів зі Всходу, Валтазара; Марія Маґдалина виступає в оповіданю „Laeta Acilia“; в романї „Thaïs“ Пафнуцій навертає грішницю, але сам упадає; на сценї являють ся анахорети. Найщасливійше натхнула єго істория Францисканів. Кілька новель в томі п. з. „Керниця сьв. Кляри“ можна зачислити до найкращих. Гарна є леґенда фльорентского банкира Уесті, котрий бачить, що поставлені єго коштом костел і шпиталь не можуть перехилити ваги на єго користь, милосердє Боже спасає єго перед пеклом, аж тодї, коли архангел докинув на вагу кілька бохонцїв чорного хлїба, що їх небіщик роздав за житя вбогим. Та при тім всїм Анатоль Франс є таким християнином як Гейне, котрий говорив, буцїм-то сповідь сьв. Августина чарує єго так, що він готов коли небудь еще навернутись. Повістярі покинули повій, щоб студіовати церковну патрольоґію. Але вони лїпше знають Ренана і Гавета, як сьв. Августина або сьв. Гієронїма. На Християньство вони дивлять ся по поганьски, християньскі сцени малюють не зовсїм зручно; та видко, що суспільність жадає від них тих предметів. Скептики, раді не раді, рівнають шлях, по котрім певнїйшим кроком пійдуть може молодші. „Аталя і Кактос“ Шатобріяна нї „Фабіоля“ Віземана не знайдуть конкурентів та їх нїхто й не сподїєть ся від Франса і Золї. А все таки цїкаве воно, що перший вчитуєть ся в листи сьв. Авґустина, підчас коли другий пережовує „Золоту Леґенду“. Може бути, що Золя, визбиравши все на земли, спробує з аналїзи неба кувати нову збрую.

*) Про „французкий декадентизм в польскій і великорускій лїтературі я читав ще 18-го грудня м. р. подрібнїйший очерк в „Клюбі Русинок“ у Львові, що появить ся в найблизших числах „Зорі“. Він доповнює дечим мої нинїшні замітки про французких декадентів; про польских і великоруских розказано в нїм теж доволї докладно, розумієть ся, на скілько докладними можна вважати мої субєктивні погляди. В. Щ.

чають, що се деревяний коник: хочуть, щоб голос Русинів рішав у соймі, ба навіть в раді державній, нїхто-ж не зважає на те, щоб працею над економічним і культурним піднесенем нашого народу надати тому голосови потрібної до того ваги і сили.

На наш суд „високою полїтикою“ не повинна наша суспільність серед теперішних обставин так дуже, ба майже виключно займати ся. Наш голос не заважить анї при ухвалї реформи виборчої, анї при ухвалї реформи податкової, анї при жадних иньших важних високо полїтичних і економічних справах. Маємо там тих кілька послів, най же вони там будуть, най після свого найлїпшого знаня і совісти роблять, що зможуть. Богом а правдою сказавши, вони, тоті посли, навіть як би були дїйсно зрадниками народу, не дуже так могли-б народній справі пошкодити, бо число їх взагалї за мале, тай голос їх, як сказано, не може мати великої ваги. З другого боку не годен і такий посол, що готов би зараз таки віддати ся за Русь на розпятіє в самій палатї посольскій, нїчого вдїяти. Хто знає відносини в нашім парляментї, той певно признає нам рацию. Тому то нам махнути тепер рукою на тоту високу полїтику, з котрої не може бути великого хісна, а котра нас лише роздвоює; замість побивати ся за одним або за другим послом — за особами, і зачерез особи ворогувати поміж собою, на тій ворожнечі тратити сили, тратити час, возьмім ся ми самі до роботи. Най кождий з нас своє дїло робить, тодї і посли наші своє дїло будуть робити, як ся належить. Не надїяти ся нам на нїкого, лиш на самих себе. Така рахуба найпевнїйша. Але то біда, що у нас кождий складає роботу на другого, що у нас жадної роботи нема, а критиків тої роботи, тьма! І чіпають ся наші критики — кого-ж би перед усїм? — послів, бо вони нїби то повинні все зробити? І се не так, і те не в лад. А чи зробили тоті критики се, що самі повинні були зробити? Чи по радах громадских, до котрих вони належать, все в порядку? Чи в радах шкільних місцевих, в радах і видїлах повітових, в радах шкільних повітових і в иньших корпорациях, де засїдають тоті критики або їх приятелї, все в порядку? А читальнї, а каси пожичкові, а крамницї, шпихлїрі, а всякого рода спілки господарскі і промислові, чи дуже вони у нас розвивають ся? А чи знаєте, що нехай би ми цїлими роками балакали про орґанїзацию народну, нехай би ми списали і задруковали цїлі стоси паперу, придумували найлїпші статути для товариств полїтичних, то все таки ми наших народних сил не зорґанїзуємо, коли не возьмем ся до економічної орґанїзациї (каси пожичкові, спілки господарскі і промислові і т. д.)? Нїчого нас скорше, нїчого нас лїпше не зорґанїзує в одну сильну громаду, не поставить на власні ноги як орґанїзация через каси, спілки і т. п.!

Роботи отже страх богато, бо дїйсно нїчого, або дуже мало що у нас в тім напрямі зроблено, а як і зроблено, то не так, як треба, як повинно бути, бо нема у нас виробленої провідної думки, і годї їй виробити ся, бо у нас все уступає перед тою проклятою високою полїтикою, що не то що нам жадного хісна не приносить, не то що відриває нашу увагу і наші сили від такої позитивної роботи, а ще в додатку нас роздвоює, нас ослаблює. Голосїм кілько хочемо високо патріотичні гасла, вони нас не злучать до купи, доки нас интерес тїсно не звяже. Звяже-ж нас интерес, тодї і всякі патріотичні гасла перестануть бути пустими фразами, тодї ми будемо і до всякої полїтичної акциї добре зорґанїзовані.

Отсе тота реальна полїтика, за котрою „Буковина“ завсїгди так обстає; ми глубоко переконані, що вона возьме з часом перевагу над всякими иньшими полїтиками, особливо-ж над т. зв. „полїтикою засад“, про котру ми ще зосібна поговоримо.

Правда, до реальної полїтики у нас поки-що людий ще мало, бо у нас взагалї люди не привикли ще до роботи; у нас голословне полїтиковане, їзда на кониках високополїтичних, малповане Люеґера або социяльних демократів — очивидно лиш на словах — зовсїм ще лїпше поплачує нїж праця; але зі всїх кутків відзивають ся вже голоси, що домагають ся працї, і ще раз працї. Прийде час і начнесь у нас спокійна культуна праця, начнесь доба реальної полїтики.

Що нового в сьвітї?

Австрийский мінїстер заграничних справ ґр. Ґолуховский вернув з своєї гостини в Берлинї. Не будемо описувати докладно всяких торжеств, уряджуваних в честь нашого мінїстра, і численних авдиєнций, бо се завело-б за далеко; скажемо коротко: ґр. Ґолуховского витано як щирого приятеля, заступника дружної держави. Що цїль тої гостини була полїтична, сего не заперечує тепер навіть півурядова праса, а противно тепер підносить ту цїль в кождій стрічцї своїх справоздань. Отже питають ся з оправданим зацїкавленем: яка-ж то полїтична цїль була? На сей темат подала праса досить богато здогадів. Між ними був й такий, що розходило ся о питанє, чи Італїя має дальше зістати в тридержавнім союзї, чи намісць неї притягнути Анґлїю до того союза. Однак се певно, що не думано навіть над тим, полишити Італїю своїй доли. Kölnische Ztg., котра перед виїздом ґр. Ґолуховского подала дуже інтересний півурядовий комунїкат пише тепер таке: „Можна цїлком певно припустити, що наступило ґрунтовне порозуміне у всїх біжучих полїтичних справах. До того порозуміня причинило ся немало щира приязнь між керманичами заграничної полїтики обох союзних держав.“ Та згода додала обом державам ще більшої сили для удержаня миру в Европі і для охорони інтересів союзників. Минувший рік був дуже рухливий: на далекім Всходї війна, в Туреччинї розрухи, в Болгариї заколот, Італїя розпочала війну з Абесинцями — тепер можемо мати надїю, що Европа успокоїть ся поволи і що загальні змаганя до удержаня міжнародного мира увінчають ся повним успіхом. Безперечно обговорено при нагодї гостини ґр. Ґолуховского в Берлинї також прикре положенє Італїї і спосіб, як би їй помогти. Найблизша була гадка, чи не можна би відносини між Нїмеччиною а Анґлїєю, котрі в послїдних місяцях напружили ся, вилагодити, а тим самим скріпити силу тридержавного союза. Ся гадка дуже щаслива і є надїя, що принесе бажані користи.

Дивно оно виглядає, коли певна часть праси уважає побіду антисемітів над лїбералами при послїдних громадских виборах у Відни неудачею мінїстерства і з того вносить, що мінїстерство повинно — подати ся в димісию! Ми вже підносили, що ґр. Баденї не звернув ся против антисемітскої партиї, коли не предложив цїсареви вибір д-ра Люеґера на бурмістра до затвердженя, а лише против самої особи проводира антисемітів. Велика побіда оголомшила, видко ся, одну часть антисемитів і они не знають в радости, що властиво жадати. Инакше троха, більше холодно і скромнїйше виступив головний орґан антисемитів, Deutsches Volksblatt, котрий жадає усуненя намістника Долїшної Австриї, ґр. Кільмансеґґа. Ми сумнїваємо ся, чи ґр. Баденї зробить їм ту приємність; але з другої сторони ми сумнїваємо ся також, чи антисеміти поставлять ґр. Баденїому таке питанє: чи вибрати волю цїсаря чи заспокоєнє особистої амбіциї д-ра Люеґера...

В справі австро-угорскої угоди донесли півурядові угорскі часописи, що угорске правительство в засадї згодило ся на підвисшенє квоти, яку Угорщина платить на спільні видатки.

З австрийскої сторони зажадано, щоби Угорщина намісць дотеперішних 30% покривала 35% спільних видатків; а що Угорщина доси крім тих 30% платить ще 1·4% за давне т. зв. військове пограниче, то після теперішного австрийского жаданя випало би 36·4% спільних видатків на Угорщину, а 63·6% на австрийску половину монархії. Однако в Будапештї не хотять пристати на те, а годять ся лише на підвисшенє дотеперішної квоти о 3%, і то тілько в такім разї, коли би запевнено Угорщинї зрівноважене того підвисшеня в чім иньшім. До рішучої згоди доси ще не прийшло, але Угорщина, як упевняють, готова би ще підступити 1%. А що-до 5-го

Але я забув про декадентизм. До котрого з тих всїх напрямів єго зачислити? Назвавши єго раз лїтературним безпутем, я мушу вже остати при слові і сказати: нї до одного і до всїх рівночасно. В нїм є всего по трошечки і нїчого суцїльного. В нїм знайдеть ся найгрубший натуралїзм і найетеричнїйший ідеалїзм з всїма звенами, що ті дві крайности лучать. Значить ся: зміст, теми тут не характеристичні. Що-ж характеристичне? Хиба форма? Спосіб вираженя? І то нї! Кождий декадент має свою форму, свій власний спосіб вираженя. Причина-ж тої відрубности форм і способу писаня, скажу одним словом, стилю, лежить в тім, що кождий декадент стараєть ся писати так, уживати таких форм, слів, образів, зворотів, яких нїхто другий не уживає. Чим краще єму се вдасть ся, тим більший він поет, розумієть ся декадентский. І се власне змаганє до найбільшої ориґінальности й відрубности, котрого результатом є зірванє з всею артистично-лїтературною традициєю, є найхарактеристичнїйшою цїхою сучасних декадентів. Тому, що ориґінальним поривам їх не дорівнують зовсїм їх твори, котрі найчастїйше представляють найбільшу нїсенїтницю, неясність і путаницю понять, їх названо декадентами, се-б то поетами упадку. Ся зовсїм непохвальна назва припала їм до вподоби. Для ориґінальности вони не цурають ся єї, противно з гордостию уживають єї, де треба. Лучають ся між ними, що правда, й справдїшні таланти, що змагаючи до ориґінальности дїйстно єї осягають. Та вони й перестають зараз признавати ся до декадентского напряму, дарма що цїла армія декадентів уважає їх своїми полководцями. Таким „королем“ декадентів був до недавна померший 8-го сїчня с. р. Павло Верлен, що написав пару томів зовсїм не злих поезий, навіть кілька перел лїрики. Та коли при нїм вимовив раз один з єго поклонників-декадентів слово „символїст“, він удавши, що не зрозумів сего, поквапив ся спитати: „Що, цимбалїст? А се що таке?“ І розумієть ся, що не дістав відповіди. По смерти Верлена 157 поетів- декадентів (між ними є много таких, котрих твори що йно пишуть ся, хоч біоґрафії їх вже видруковані!) зійшли ся разом, щоб вибрати собі нового короля. З виборчої урни королем вийшов Стефан Маллярме, На 88 „галасуючих“ він дістав лиш 27 голосів. Але вийшов! Vive le roi!

Відень.

В. Щурат.

% готові би здати ся на рішене корони, але з тим, щоби тому рішеню піддали ся обі сторони безусловно і боронили-б его в обох парляментах. Для зрівноваженя тої висшої квоти обіцяно Угорщині з австрийскої сторони, що угорскі жалоби, відносячі ся до податків консумцийних, будуть увзгляднені. Будь що будь оба правительства постановили довести переговори угодові до кінця.

Угорщина взяла собі примір з Франциї щодо скандалів. Недавно ще тому голосною стала справа грубих і бридких надужить одного з жупанів; лише трохи притихла ся справа, а нараз вийшов на верх знаний скандал з директором народної ґалериї Пульским. Ще не полагоджена ся справа, а знов вибухнув новий скандал. Сего разу розходить ся о міністра гонведів бар. Феєрваріого. Пенсіонований радник міністерияльний в міністерстві гонведів, Петро Кляшич, розіслав до всїх членів угорского сойму в хвили, коли мала ся розпочати розправа над етатом того-ж міністерства, письмо, в котрім закидає міністрови Феєрварому надужите власти урядової і надто приватні брудні вчинки. Найбільше здивувало всїх запевнене Кляшича, що має докази в руках, а коли міністер чує ся обидженим. нехай его покличе до одвічальности перед суд, а там вже покаже ся правдивість закидів. На то відповів міністер визванем на поєдинок. Однак ще передше назвав міністер Кляшича чоловіком не цїлком при розумі; отже тепер зажадали заступники Кляшича, щоби міністер перед усїм відтягнув се своє твердженє. Але загальна гадка звернула ся против міністра, бо уважають, що такі закиди не можна змити поєдинком, а лише судовою розправою. Під тим публичним напором вніс міністер против Кляшича скаргу о очернене. Всї ждуть тепер з зацікавленем на конець того скандалу.

В Італїї наступили дуже важні зміни. Наші читателї вже знають з телеґрам, що президентом нового міністерства став Рудінї, міністром заграничних справ кн. Сермонета, а міністром війни ґенерал Рікоті. Цїла італїяньска і заграничка праса повитала нове міністерство дуже прихильно; іменно піднесено, що Рудінї, котрий вже раз був президентом міністрів, яко такий все був противний безоглядній полїтицї кольонїяльній, що має на цїли лише як найбільше загарбати чужого краю; так само противив ся Рудінї всяким виїмковим законам, а все уступав ся за можливою ощадностю. Вкінци треба ще зазначити, що премієр нового італїяньского міністерства є щирим прихильником тридержавного союза; доказом сего факт, що за его часів відновлено той союз. Всї сї гарні прикмети забезпечують ему — хоч на найблизшу будучність — в італїяньскім парляментї велику більшість; в опозициї остануть хиба одні социялїсти, та сему нїхто не подивуєсь. Як симпатичний є Рудінї в Італїї, сему доказ, що публична опінїя вже успокоїлась по нещасливій битві під Адуою, а надто відбувають ся демонстрациї, котрі мають на цїли, склонити нове міністерство до дальшого веденя війни в Африцї. Там порядкує ґенерал Бальдіссера свої сили. Велика небезпечність грозила італїяньским, тепер так дуже ослабленим війскам від африканьских т. зв. дервішів, котрі бунтують ся і грозять занятем італїяньских твердинь. Та тут стала Італїї в пригодї Анґлїя. Она іменно побоює ся, що зорґанїзовані дервіши можуть зворохобити в Єгиптї населенє і кочуючих розбишак; отже тепер Анґлїя уоружила своє війско і висилає его против африканьских ворохобників. Сим очивидно поліпшило ся положенє Італїянцїв значно. Але розпочинати военну акцию тепер стало би Бальдіссерови досить тяжко, бо в тих сторонах зачались вже малі дощі, котрі тревають аж до мая, а тодї зачинають ся великі дощі, котрі тягнуть ся до жовтня. Значить, італїяньске війско мусїло би до жовтня безчинно сидїти і бороти ся з природою, а тодї починати війну ab ovo. Всї очікували з зацікавленем декларацию нового італїяньского міністерства в парляментї, що-до африканьскої війни, аж тут надійшла несподївана вість, що італїяньске правительство старає ся заключити з королем Менелїком мир. Менелїк жадає уневажненя давнїйшої угоди, уступленя Італїянцїв з провінциї Тіґре, відступленя Абесинцям порту і заливу Зула і вільної від мита комунїкациї межи Абесинїєю а Масавою. Чи згодить ся Італїя на сї досить важкі услівя мира, годї тепер сказати. Однак на всякий спосіб оно характеристичне, що власне тепер розпочато переговори до заключеня мира, а се дає нагоду до всяких толків, між иньшими і такого, що Італїя чує ся безсильною...

У Франциї стоїть на порядку дневнім знов борба против міністерства. Перерва в тій борбі наступила лише через поїздку президента міністрів Буржоа на полудень Франциї, але видко, за той час не втихомирило ся невдоволенє. Занотувати треба дві невдачі міністерства: буджетова комісия відкинула 28 голосами против 5 правительственний проєкт закону о проґресивнім податку і візвала правительство до внесеня справедливійшої реформи податкової; а військова комісия відкинула жаданє цивільного міністра війни Каваняка, щоби знести 19-й полк в Альджіру і утворити кольонїяльну армію. Таке неповодженє сильно занепокоїло прихильників правительства, котрі бачуть, що сила міністерства меньшає з кождим днем, а сенат зискає помалу симпатиї.

Іспанїя приходить поволи до себе. Повстанцї на Кубі тратять свої сили і втратили вже всю надію на підпору зі сторони американьских Сполучених держав. Недавно тому сенат тих держав рішив уважати повстанцїв кубаньских военною стороною, а се викликало несупокій в Іспанїї. Але вкінци відложено сю справу на необмежений час, так що она спочиває тепер в руках президента Сполучених Держав, Клевленда, котрий з засади противний вмішуваню в іспаньскі дїла. Кажуть, що американьский амбасадор в Мадридї жадав від іспаньского правительства удїленя автономії для Куби під протекторатом Іспанїї. Однак президент іспаньских міністрів Кановас мав енерґічно відкинути всяке посторонне вмішуванє, тим більше що сили повстанцїв слабнуть. Що найбільше можна би говорити о переведеню реформ, ухвалених ще минувшого року іспаньскими кортесами, але і то аж по цїлковитім придушеню повстаня.

Болгарскому князеви Фердинандови вручили осібні висланцї султана два фермани, з котрих один затвердив его на князївстві болгарскім, а другим іменовано его ґубернатором всхідної Румелїї. Сим осягнув кн. Фердинанд бажану цїль: стати узнаним, леґальним князем Болгариї, а став він тим за пожертвованє віри свого сина. Чи вийде се на добро Болгариї, не знати; але кождий бажає, щоб сим закінчила ся вже раз погоня за особистими цїлями, з чого грозив Европі заколот, та щоби внутрішне положенє Болгариї усталило ся для більшої забезпеки міжнародного мира в Европі. Щоби подякувати султанови за его ласку, виїде кн. Фердинанд дня 27-го с. м. до Царгороду.

В справі македоньскій прийшло до порозуміня поміж проводирями македоньского руху а турецким правительством. І так згоджено ся, щоби 1) дотеперішну десятину замінено на гроші; 2) в Македонїї має бути установлена сїльска полїция; 3) має бути побільшене число християньских віце-ґубернаторів в округах; 4) буде установлена контрольна комісия, що має наглядати управу македоньского ґенерального ґубернатора і полагоджувати жалоби на управу; до тої комісиї мають македоньскі християни вислати зпоміж себе одного члена. — Султан мав вже затвердити тую угоду; а проводирі македоньского руху мали заявити, що задоволені з неї. Тим чином, надїятись, удасть ся в добрий спосіб зарадити жалобам Македонцїв, а справі македоньскій відняти еї грізний характер.

НОВИНКИ.

ЧЕРНІВЦЇ, дня 18. марта 1896.

В память 35-тих роковин смерти Т. Шевченка відбув ся в понедїлок у Львові в сали „Народного Дому“ величавий концерт. Гостий, як місцевих так і з провінциї, явило ся множество, так, що саля була битком набита, а всї білети були розпродані. Очивидно, що й сам концерт удав ся знаменито. Хори „Бояна“ загально подобали ся, а також і деклямация п. Вороного. Вечерок отворив відповідною промовою проф. Мих. Грушевский, а хор „Бояна“ закінчив его відсьпіванем пісни „Ще не вмерла Україна“.

Нові нотарі. Нотарями іменовані Бернгард Ґросман для Лютовиск, Йосиф Габер для Жабя і Йосиф Горчиць для Підбужа.

Головні збори тов. черновецких учителїв заміских відбули ся при численній участи в недїлю, дня 15-го с. м. По справдженю протоколу принято одноголосно внесенє видїлу, щоби черновецкого старосту Барлеона іменувати почетним членом товариства. По довшій дебатї принято також справозданє видїлу. Надучитель Шорш із Садаґури вніс, аби на намятник бувшого бук. посла бл. п. Томащука дати суму, котру має означити сам видїл; внесенє принято. Надучитель Савіцкий з Нових Мамаївцїв поставив внесенє, щоби товариство висказало пос. д-рови Смаль-Стоцкому щиру подяку за его внесенє в соймі на зниженє лїт служби для учителїв з 40 на 35; се внесенє принято по короткій дискусиї. Рішено приступити до віденьского товариства „Deutsch-österr. Lehrerbund“. По виборі нового видїлу закінчено збори відсьпіванем народного гимну.

Мильна поголоска. В недїлю ішла по нашім містї чутка, що підпоручник при драґонах бар. Константин Василько помер. Як довідуємо ся, бар. Василько ще жиє, а рана в легких походить від вистрілу з револьвера. Лїкарі старають ся удержати молодого офіцира при житю, однак доси ще грозить ему небезпеченьство житя.

Конкурси. Виписані конкурси: на посаду т. зв. Forstwart-а з платою III-ої кляси; компетенти мають виказати ся знанем нїмецкої, рускої і волоскої мови. Речинець до 11-го квітня с. р. — на посаду лїсничого в VIII-ій ранзї при дирекциї гр. пр. релїґійного фонду в Чернівцях. Подавати треба до 3-го квітня с. р. — Дирекция почт виписала конкурс на посаду почтового експедієнта в Теодорівцях, сучавского повіту; речинець до 3-го квітня с. р. Компетенти мусять вміти всїтри краєві мови.

На лїцитацию виписані: маєток Ьоруха Брімера у Вашківцях; лїцитация відбуде ся в днях 30-го квітня і 3-го червня с. р.; виклична цїна 972 зр.; — маєток Івана Аксентія Михайла на Кльокічцї; лїцитувати будуть в днях 28-го квітня і 1-го червня с. р.; виклична цїна 620 зр.; — маєток Онуфрія Маршевка в Серґіях; лїцитация буде в днях 8-го мая і 12-го червня с. р.; виклична цїна 732·35 зр.

Дрібні вісти. Екстернїстки, що хотять складати іспит зрілости в женьскій учительскій семинариї у Львові, мають подання внести до 31-го с. м.

Померли в Чернівцях бар. Іван Капрі, проводир бук. Поляків; — Корнило Лужницкий, б. уч. ґімназ. в Урманї бережаньского повіту, в 43-ім роцї житя.

Телеґрами „Буковини“.

З дня 18-го марта 1896 року.

Віденъ. Цїсар принимав ґр. Ґолуховского на довшій авдиєнциї.

Віденъ. В палатї поелів обіцяв міністер зелїзниць Ґуттенберґ, що буде старати ся о дальше вибудованє зелїзниць на головних і побічних шляхах відповідною тарифовою полїтикою, що причинить ся також до поліпшеня економічних відносин. Міністер признає потребу другої зелїзницї до Трієсту; в сїй справі ведуть ся вже наради, а правительство приступить до зреалїзованя свого пляну, коли лише палата ухвалить проєкт о податку від горівки. Під тим самим услівем внесе правительство проєкт будов льокальних зелїзниць на 1896 р. Міністерство буде щиро опікувати ся своїми урядниками. Хоч правительство признає потребу удержавненя приватних зелїзниць, однак притім треба дуже осторожно поступати. Міністер не може згодити ся на зміну орґанїзацийного статуту, а в урядованю мусить ся уживати лише одної мови. — По промовах ще кількох послів перервано розправу.

Віденъ. Wiener Abendpost простує вість, мов би міністер судівництва хотїв адвокатів і

і адвокатских кандидатів приняти в службу судову.

Відень. Вістник розпоряджень міністерства судівництва оголошує жаданий тим міністерством осуд найвисшого трибуналу. Після него не можна за справедлив і справозданя про публичні розправи ради державної, коли они ведені були навіть в не-німецкій мові, зарядити особистого поступованя судового, а материяльне поступоване против дотичної праси також не на місци.

Рим. Іменем правительства заявив президент міністрів Рудіні в парляменті, що правительство буде роспочаті попередним міністерством дня 8-го с. м. переговори для заключеня мира з Менеліком вести далі з самосьвідомостю і розвагою. Правительство не хоче завоювати Тіґре ані не бажає протекторату над Абесинією. Для дальших операций жадає правительство кредиту на 140 міліонів. Вкінци надкликує Рудіні до згоди.

Памятайте на Народний Дім в Чернівцях!

Літературне Товариство
„РУСКА БЕСІДА“
в Чернівцях,
улиця Петровича число 2,
має на складі:
„Ілюстровану бібліотеку“
для молодіжи, міщан і селян, редаґовану Омеляном Поповичем
року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892, 1894, по **1** зр. **20** кр. за рочник, а всї **7** разом за **7** зр.
З пересилкою почтовою **7** зр. **30** кр.

Добрі Ради.

Часопись ілюстрована для господарства, домівства і забави. Виходить в Рогізні що місяця. Передплата, платна в Рогізні, виносить на рік 1 зр. 50 кр. Адреса: „Добрі Ради“ в Рогізні, почта Садаґура.

В редакциї можна ще дістати давні рочники Добрих Рад.

В КОЖДІЙ РУСКІЙ ХАТЇ і ШКОЛЇ
повинна находити ся
Народописна карта
українсько-руского народу,
зладжена д-ром Гр. Величком, видана товариством „Просьвіта“, а виконана в літоґрафічнім закладї Андрія Андрейчина у Львові.

Книгарска цїна карти, наклеєної вже на полотнї, виносить 3 зр. 50 кр., а для членів „Просьвіти“ і передплатників „Зорі“ 2 зр. 50 кр., з рекомендованою пересилкою 3 зр.

Купити можна в „Просьвіті“ у Львові, ринок ч. 10.

Наклад невеликий; купуйте чимскорше!

Котвиця
Liniment. Capsici comp.
з аптики Ріхтера в Празї, загально признаний **знаменитий усмирюючий лік на втиране:** по цїнї 40 кр., 70 кр. і 1 зр.; можна купити у всїх аптиках. Просимо жадати сей **загально улюблений лік** просто під назвою
Ріхтера Liniment з котвицею
і принимати з осторожностию лише фляшки зі знаним знаком охоронним „Котвиця“, бо лише ті правдиві.
Аптика Ріхтера під золотим львом у Празї.

„Днїстер“
товариство взаїмних обезпечень
у Львові ул. Валова ч. 11.
перше і одиноке руске товариство асекурацийне, припоручене Всч. Духовеньству і всїм вірним через Впреосьв. Митр. і Преосьв. Еп. Ординарияти всїх трех галицких Епархій, обезпечає будинки, скот, господарскі знаряди, збіже в зернї і соломі, сїно в стогах і будинках против шкід огневих за можливо найнизшою оплатою.

Шкоди ліквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі, а договори заключені з першими Товариствами контрасекурацийними подають **„Днїстрови“** можність обезпечувати і виплачувати і **найвисші суми.**

Полїси „Днїстра“ приймає банк краєвий у Львові при позичках іпотечних.

На житє можна обезпечати ся **через „Днїстер“** після **всїх можливих** комбінаций **в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові**, котре дає як найкористнїйші услівя і видає полїси і квіти в рускім язицї.

Товариство взаїмного кредиту „Днїстер“, стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою, принимає від своїх членів і третих лиць **вкладки** до опроцентованя **по 5** процент. Ґваранция цїлковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють ся тілько властителям реальностий, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок відтягає ся десята часть на удїл.

Зголошеня о удїлене **аґенциї** в місцевостях, де „Днїстер“ не є заступлений, приймають ся.

Виданя „Буковини“.

Перші Зорі, оповідане Теодота Галїпа, сторін 110, вісїмки, цїна 30 кр., з пересилкою 35 кр.

В день сьвятої волї. Оповідане О. Я. Кониського, сторін 42, 16-ки, цїна 10 кр., з пересилкою 12 кр.

Для передплатників „Буковини“ обі книжки коштують лише 30 кр. разом з пересилкою.

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1-го мая 1895 після середно-европейского годинника.

Приходять	Поїзди поспішні			особові			мішані	
до Чернівців								
З Відня, Кракова, Львова, Станїславова, Коломиї і Снятина	12^{24}	.	.	$6^{\underline{39}}$	$10^{\underline{34}}$	6^{30}		
З Букарешту, Яс, Сучави, Глїбоки	2^{49}	.	.	$9^{\underline{20}}$	$9^{\underline{31}}$	5^{00}		
З Новоселиці, Садаґури .	.	.	.	.	.	.	$11^{\underline{45}}$	$9^{\underline{35}}$
до Львова								
З Відня, Кракова . . .	1^{22}	$5^{\underline{10}}$	$8^{\underline{40}}$	$7^{\underline{00}}$	$9^{\underline{06}}$	9^{00}		
З Букарешту, Сучави, Чернівців, Станїславова .	$9^{\underline{50}}$	.	.	1^{32}	7^{37}	$6^{\underline{17}}$		
З Підволочиск	2^{25}	$10^{\underline{00}}$	.	8^{25}	5^{00}	.		
З „ на Підзамче	2^{13}	$9^{\underline{44}}$	.	8^{12}	4^{33}	.		
Зі Стрия.	.	.	.	$12^{\underline{05}}$	8^{10}	1^{42}		
З Белзця	.	.	.	8^{00}	4^{40}	.		
Зі Сколього і Стрия . .	.	.	.	$9^{\underline{16}}$	.	.		
З Відня, Кракова (т. зв. блискавичний потяг) .	.	.	.	.	.	.		

Відходять	Поїзди поспішні			особові			мішані	
з Чернівців								
До Снятина, Коломиї, Станїславова, Львова, Кракова і Відня	3^{04}	.	.	9^{48}	$9^{\underline{47}}$	$5^{\underline{13}}$		
До Глїбоки, Сучави, Яс, Букарешту	12^{44}	.	.	$6^{\underline{54}}$	$10^{\underline{44}}$	6^{30}		
До Садаґури, Новоселиці .	.	.	.	.	.	.	8^{30}	6^{25}
зі Львова								
До Кракова і Відня . .	8^{40}	2^{50}	$11^{\underline{00}}$	$4^{\underline{55}}$	10^{25}	$6^{\underline{45}}$		
„ Підволочиск	.	1^{56}	$5^{\underline{46}}$	.	9^{50}	$10^{\underline{20}}$		
„ „ з Підзамча .	.	2^{10}	6^{00}	.	10^{14}	$10^{\underline{44}}$		
„ Чернівців, Сучави, Яс, Букарешту	6^{15}	.	.	$10^{\underline{30}}$	2^{40}	10^{35}		
„ Стрия	.	.	.	$5^{\underline{25}}$	9^{33}	$7^{\underline{38}}$		
„ Белзця	.	.	.	9^{15}	$7^{\underline{10}}$			
„ Сколього і Стрия . .	.	.	.	.	.	3^{00}		
„ Кракова, Відня, (т. зв. блискавичний потяг) .	8^{40}	.	.	.	.	.		

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейский час ріжнить ся від львівского о 36 мінут, а від черновецкого о 44 мінут; коли на зелїзници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецкім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA KUL